

B 286/presidiet

Fjallað um í:
Forsætisnefnd

Fylgiskjal:
Ráðherranefndartillaga

Málsnúmer **Fejl! Ukendt
betegnelse for
dokumentegenskab.**

Nefndarálit forsætisnefndar um

ráðherranefndartillögu að áætlun um starfsemi í Hvíta-Rússlandi

1. Tillaga forsætisnefndar

Forsætisnefnd leggur til að

Norðurlandaráð beini tilmælum til Norrænu ráðherranefndarinnar um,
að teknu tilliti til sjónarmiða, sem koma fram í þessari álitsgerð (B
286/præsídiet), að hrinda í framkvæmd áætlun um starfsemi í Hvíta-
Rússlandi eins og henni er lýst í tillögunni.

2. Aðdragandi

Ráðherranefndartillaga að áætlun um starfsemi í Hvíta-Rússlandi kemur í
stað „Áætlunar um starfsemi Norrænu ráðherranefndarinnar í Hvíta-
Rússlandi árin 2011-2013“, sem fellur úr gildi í árslok 2013. Eftirfarandi er
ályktað í hinni nýju áætlun:

„Hin nýja áætlun frá og með árinu 2014 leggur áherslu á mikilvægi
áframhaldandi þátttöku norræns samstarfs í lýðræðislegri samfélagsþróun
í Hvíta-Rússlandi. Norræna ráðherranefndin óskar eftir að stuðla að
lýðræðislegri samfélagsþróun í Hvíta-Rússlandi með stuðningi og samstarfi
við borgaralegt samfélag. Hvíta-Rússland á landamæri að norrænum
grannsvæðum – og Norðurlöndin eiga náttúrulegra hagsmuna að gæta við
að stuðla að tjáningarfrelsi, umburðarlyndi, jafnrétti og lýðræði á
svæðinu.“

3. Umsagnarferli

Á meðan Norðurlandaráð hefur tekið þátt í fundum um endurskoðun
áætlunar um samstarfið við NV-Rússland og við Eistland, Lettland og
Litháen, þá hefur hið sama ekki verið uppi á teningnum með áætlun um
starfsemi í Hvíta-Rússlandi. Starfsemin þar í landi hefur þó einkum komið
við sögu í samstarfinu við Eystrasaltsríkin þrjú. Eftirfarandi er hins vegar
lögð áhersla á í hinni nýju áætlun:

„Norðurlandaráð hefur um nokkurra ára skeið lagt áherslu á þróun lýðræðis í Hvíta-Rússlandi, fyrst og fremst í gegnum samstarf þingmanna, en einnig með stuðningi við starfsemi Norrænu ráðherranefndarinnar. Viðræður við Norðurlandaráð í tengslum við starfsemi Norrænu ráðherranefndarinnar í Hvíta-Rússlandi halda áfram.“

Norðurlandaráð

B 286/presidiet

4. Sjónarmið forsætisnefndar

Norðurlandaráð hefur ásamt Eyrstrasaltsráðinu síðan árið 2007 verið í tengslum við stjórnámálamenn í Hvíta-Rússlandi, bæði stjórnámálamenn í stjórn og stjórnarandstöðu og við frjáls félagasamtök. Síðan í forsetakosningunum í Hvíta-Rússlandi árið 2010 hefur ekki verið mögulegt að eiga uppbyggilegt samband við stjórnámálamenn á þingi Hvíta-Rússlands. Hins vegar hafa verið haldin málþing í Vilnías ásamt þingmönnum í stjórnarandstöðu og fulltrúum hvítrússneskra frjálsra félagasamtaka og mannréttindasamtaka. Skrifstofa Norrænu ráðherranefndarinnar í Vilnías er mikilvæg í þessu samhengi. Nú síðast hefur Norðurlandaráð í nánu samstarfi við Eyrstrasaltsráðið viðhaldið þessu samstarfi með málþingi í Vilnías þann 16. september 2013.

Fjallað um í:
Forsætisnefnd

Fylgiskjal:
Ráðherranefndartillaga

Málsnúmer **Fejl! Ukendt betegnelse for dokumentegenskab.**

Í verkefnasamstarfi við Eyrstrasaltsríkin ætti að vera mögulegt á einstökum sviðum að leita þátttöku hvítrússneskra samstarfsmanna. Slíkt krefst sérstakrar fjárveitingar af hálfu Norrænu ráðherranefndarinnar.

Norðurlandaráð hefur áður staðið að tilmælum um Norræna upplýsingaskrifstofu í Minsk. Þau tilmæli eru nú afskrifuð og Norðurlandaráð hefur í fáein ár unnið ásamt skrifstofu Norrænu ráðherranefndarinnar í Vilnías að skipulagningu málþinga fyrir stjórnámálamenn í stjórnarandstöðu og fulltrúa frjálsra félagasamtaka frá Hvíta-Rússlandi. Þetta er viðurkenning á því að skrifstofa Norrænu ráðherranefndarinnar í Vilnías gegni mikilvægu hlutverki líka með tilliti til EHU-útlagaháskólans og annarra tilboða fyrir Hvítrússa í útleð.

5. Niðurstaða

Með hliðsjón af framangreindu leggur Forsætisnefnd til að

Norðurlandaráð beini tilmælum til Norrænu ráðherranefndarinnar um,
að teknu tilliti til þeirra sjónarmiða, sem koma fram í
þessari álitgerð (B 286/præsídiet), að hrinda í framkvæmd áætlun
um starfsemi í Hvíta-Rússlandi eins og henni er lýst í tillögunni.

Þórshöfn, 24. september 2013

Bertel Haarder (V)

Cristina Husmark Pehrsson (M)

Helgi Hjörvar (A)

Høgni Hoydal (T)

Höskuldur Þórhallsson (F)

Juho Eerola (saf)

Karin Gaardsted (S)

Karin Åström (S)

Kimmo Sasi (saml)

Marit Nybakk (A)

Åsa Torstensson (C)

Ministerrådsförslag om riktlinjer för aktiviteter i Vitryssland

Riktlinjer för Nordiska Ministerrådets Vitrysslands aktiviteter från 2014

Med beaktande av:

- Riktlinjerna för Nordiska Ministerrådets Vitrysslands aktiviteter för 2011-2013

Nordiska Ministerrådet (Samarbetsministrarna) beslutar att revidera ovan nämnda riktlinjerna för Nordiska Ministerrådets aktiviteter i Vitryssland.

Riktlinjerna beskriver ramarna för Nordiska Ministerrådets aktiviteter relaterat till Vitryssland. Dessa ramar är gällande under givna förutsättningar och kontext, som löpande utvärderas i förhållande till den konkreta politiska utvecklingen i förhållande till Vitryssland.

Bakgrund och målsättning:

De nya riktlinjerna för Nordiska Ministerrådets aktiviteter i Vitryssland är baserat på de erfarenheter som gjorts i förhållande till implementeringen av tidigare riktlinjerna för Vitryssland. Riktlinjerna har utarbetats i samarbete med en arbetsgrupp från de Nordiska ländernas utrikesministerier.

De nya riktlinjerna från och med 2014 understryker vikten av fortsatt engagemang från det nordiska samarbetet för en demokratisk samhällsutveckling i Vitryssland.

Nordiska Ministerrådet önskar att bidra till en demokratisk samhällsutveckling i Vitryssland, genom stöd och samarbete med det civila samfundet. Vitryssland gränsar till nordiska närområden – och Norden har ett naturligt intresse i att främja yttrandefrihet, tolerans, likställning och demokrati i regionen.

Nordiska Ministerrådet avser att koordinera dess aktiviteter i Vitryssland med de nordiska ländernas bilaterala insatser, men även andra relevanta intressenter för att uppnå en så hög grad av synergieffekter som möjligt och undvika eventuella överlappande aktiviteter. Vidare har Nordiska Ministerrådet byggt upp ett starkt samarbete med EU-kommissionen relaterat till implementering av aktiviteter i Vitryssland.

Norðurlandaráð

B 286/presidiet

Nordisk Ministerrådet är fortsatt aktivt involverat i stöd till det vitryska exil-universitetet *European Humanities University* (EHU) i Vilnius, i samarbete med bl a de nordiska länderna, EU och dess medlemsstater, USA, och privata givare. Ministerrådet administrerar sedan tidigare det EU finansierade *Civil Society Stability for Belarus* (CSSB), och Nordiska Ministerrådets NGO-program för östersjöregionen till förmån för det civila samfundet i Vitryssland. I samarbete med EU administreras även *Open Europe Scholarship Scheme* (OESS), vilket avser att säkerställa utbildning i EU-länder för vitryska studenter inom primärt naturvetenskapliga och tekniska utbildningar.

Fjallað um í:
Forsætisnefnd

Fylgiskjal:
Ráðherranefndartillaga

Málsnúmer **Fejl! Ukendt betegnelse for dokumentegenskab.**

Nordisk Rådet har under en rad år haft fokus på demokratiutveckling i Vitryssland genom framförallt parlamentarikersamarbete men också genom stöd till NMRs aktiviteter. Dialogen med Nordiska rådet relaterat till NMRs Vitrysslands aktiviteter är fortlöpande.

NMRs aktiviteter i Vitryssland från 2014

NMRs avser stödja aktiviteter med avsikt att bidra till en demokratisk samhällsutveckling i Vitryssland. Utöver direkt stöd till kapacitetsuppbyggnad hos civila samfunds organisationer, kan den övergripande målsättningen tillgodoses genom ökade kontakter mellan vitryska och nordiska aktörer på specifika områden. Det kommer inom ramen för utveckling av aktiviteter vara nödvändigt att fokusera på specifika sakområden och här söka direkt samarbete med andra relevanta aktörer, för att säkerställa synergier, effektivitet, och undvika överlappande aktiviteter.

Aktivitetserna kommer att implementeras med utgångspunkt i mänskliga rättigheter, tolerans, likställning, och god förvaltningsetik.

Aktivitetsernas genomförande

De nordiska samarbetsministrarna har det överordnade ansvaret för Nordiska Ministerrådets aktiviteter i förhållande till Vitryssland och tillvaratar den överordnade koordinationen av det samma.

Sekretariatet kommer eftersträva stark och tät koordination med de nordiska ländernas utrikesministerier samt löpande koordination med den nordiska representationen i Vitryssland, övriga relevanta ambassader och organisationer i Minsk, härunder speciellt EU-delegationen.

Vidare kommer ett tätt samarbete mellan sekretariatet och NMRs kontor i de Baltiska länderna och nordvästryssland eftersträvas vid utveckling av konkreta initiativ. NMRs kontor i Vilnius kommer här ha en särställning och central roll för utveckling och arbetet med relevanta aktiviteter.

Vidare ses en fortsatt dialog med Nordiska Rådet centralt för utvecklingen och genomförandet av aktiviteterna.

I det omfång som samarbete utvecklas mellan facksektorer och vitryska aktörer, skall NMRs fackministerråd och ämbetsmannakommittéer säkerställa koordinering med relevanta vitryska partnerorganisationer, och bär vidare ansvaret för det konkreta fackliga innehållet av dessa aktiviteter. Detta innebär samtidigt att samarbetet skall föregå i överensstämmelse med riktlinjerna som bekräftats av MR-SAM, där det specifika innehållet definieras av fackministerråden.

De huvudsakliga verktyg som för närvarande ligger till NMRs rådighet relaterat till implementering av initiativ relaterat till Vitryssland utgörs av:

- NMRs stöd till EHU
- Samarbete med civilsamfunds organisation inom ramarna för NMRs NGO-program.
- Gränsregionala aktiviteter genom Baltic Euroregional Network (BEN)
- Samarbete relaterat till Nordiska bilaterala program.
- Specifika samfinansierade initiativ med andra relevanta aktörer, här speciellt de Baltiska länderna och Polen.
- Initiativ i samarbete med EU.
- Initiativ i samarbete med andra regionala och internationala aktörer, här speciellt Nordiska rådet, Östersjörådet och Europarådet.
- Initiativ i de Nordiska institutionernas regim.
- Aktiviteter inom ramarna för den Nordliga Dimensionen Partnerskap, i det omfång Vitryssland här medverkar.

Prioritering av aktiviteterna

Huvudprioriteringarna för Nordiska Ministerrådets arbete i Vitryssland utgörs av:

- Arbeta för en demokratisk samhällsutveckling i Vitryssland, därunder stöd till civilsamfund, utbildning och ungdom, media och journalister och stöd till parlamentariskt samarbete huvudsakligen i Nordiska Rådets regi
- Gränsregionallt samarbete, med focus på civilsamfunds projekt, med nätverksbyggande och erfarenhetsutveckling som övergripande målsättningar, speciellt i samarbete med andra internationella och bilaterala aktörer. Vidare kan gränsöverskridande samarbete på kulturområdet användas för att bidra till ökade tvärnationella kontaktytor
- Stödja och bidra till överordnad koordination relaterat till konkreta nordiska bilaterala insatser på ad hoc basis i det omfång ett mervärde för de nordiska länderna kan skapas

Finansiering av aktiviteterna

Vid stöd till civilsamfundet kommer det principiellt ej finnas krav på samfinansiering från vitryska partnerorganisationer.

Dock ses samfinansiering som en fördel och något som bör eftersträvas för samtliga initiativ och utgör en viktig bedömningsgrund för eventuella aktiviteter.

Utvärdering av aktiviteterna

De nordiska samarbetsministrarna har ansvaret för den överordnade utvärderingen av Nordiska Ministerrådets aktiviteter relaterat till Vitryssland.

Norðurlandaráð

B 286/presidiet

Fjallað um í:
Forsætisnefnd

Fylgiskjal:
Ráðherranefndartillaga

Málsnúmer **Fejl! Ukendt betegnelse for dokumentegenskab.**

Kontinuerlig utvärdering av NMRs Vitrysslandsaktiviteter förutses. MR-SAM kommer på årsbasis mottaga en kort statusrapport vilket utvärderar pågående aktiviteter och möjliga nya perspektiv. Denna statusrapport kommer utgöra grundlag för en principiell diskussion kring utveckling av vidare Vitrysslandsaktiviteter. Denna rapport kommer att vidareförmedlas till de nordiska ländernas utrikesministerier och Nordiska rådet. Årsrapporteringen kommer kompletteras av kontinuerlig rapportering MR-SAM baserat på specifika behov.

Profilering

Profilering av NMRs Vitrysslands aktiviteter kommer ske i överensstämmelse med NMRs profilerings- och kommunikationsstrategi, i den mån detta kan anses hänsynsmässigt och relevant med specifik hänsyn till den vitryska kontexten och överordnade nordiska intressen.

Norðurlandaráð

B 286/presidiet

Fjallað um í:
Forsætisnefnd

Fylgiskjal:
Ráðherranefndartillaga

Málsnúmer **Fejl! Ukendt
betegnelse for
dokumentegenskab.**